

ԵԿԵՂԵՑԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՍԵԿՈՒԹԻՆՈՒ Ս. ԿՈՅԱ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՈՒ ԾԱՆՈԴԵԱՆ ՏՕՈԻ
ՇԱՐԱԿԱՆԳԵՐՈՒ

Քրիստոնէութեան տարածումէն ի վեր, Ս. Կոյս Աստուածածնի Հանդէպ տիեզերական եկեղեցին և եկեղեցւոյ երանեալ Հայրերը շատ խորունկ յարգանք տածած են: Նոր ժամանակներուն, այսպէս կոչուած Բարեկարգուած եկեղեցին, թէ Հռովմէական կաթողիկէ եկեղեցին և թէ Ուղղափառ եկեղեցիները կը մեղադրէ այն մասին թէ Ս. Կոյս Մարիամի Հանդէպ յարգանքը բարձրացուած է պաշտամունքի, թէ պաշտամունքը միայն Աստուծոյ վայել է: Տիեզերական եկեղեցին Ս. Կոյս Մարիամին կոչած է Աստուածածին, theotokos իսկ բարեկարգեալ եկեղեցին կը մեղադրէ ըսելով, Mariolatry, Մարիամպաշտութիւն:

Արդարեւ Ս. Կոյս Մարիամի Հանդէպ սկիզբէն եւեթ յարգանքը այնքան խոր եղած է որ ամբողջ տարւոյն ընթացքին եօթը անգամ, տարբեր յիշատակութիւններով Ս. Կոյս Աստուածածնի տօնը կը Հանդիսագրենք, այսպէս. - Ա) Յղութիւն Ս. Կուսի ի յԱննայէ. Բ) Ծնունդ Ս. Կուսի ի յԱննայէ. Գ) Ընծայումն երից ամաց ի Տաճարն. Դ) Աւետումն Հրեշտակի. Ե) Գիւտ գօտւոյ. Զ) Գիւտ տփոյ. Է) Վերափոխում: Այս եօթը տօներէն ամենէն առաջաւորն ու Հանդիսաւորապէս յիշատակուողը Ս. Կոյսի ննջման կամ վերափոխման տօնն է: Ս. Կոյսը երկինք կը վերանայ միածին որդւոյն միջոցաւ: Ս. Ներսէս կլայցցի Հայրապետի տնօրինմամբ, Հայց. եկեղեցւոյ մէջ ինն օրեր շարունակ այս տօնը կը յիշատակուի և ունի իր ուրոյն շարականները:

Հայց. եկեղեցւոյ շարականագիր Հայրապետները Ս. Կոյս Մարիամի ընծայած են ընտիր ու սքանչելի շարականներ և Հոգեգրաւ բանաստեղծութիւններ որոնք իրաւամբ կրնան բոլոր ժամանակներու Հոգեւոր գրականութեան Հետ բազդատուիլ, բարձրաթոյն և վսեմական արժէքին Համար:

Այս յօդուածով փորձ մը կը կատարեմ Ս. Կոյս Մարիամի Ծննդեան շարականներու մեկնութեան մասին:

Շարական բարդ բառ մըն է, կազմուած շար և ակն արմատներէ և բնականաբար կը նշանակէ աղնիւ կամ պատուական կամ թանկագին քարերու շարք, երգերուն վայլչագեղ լինելուն Համար: Այսինքն շար ականց պատուականաց:

Յիսուս Քրիստոսի Հրաշափառ ծնունդէն զատ, տիեզերական եկեղեցին կը տօնախմբէ միայն Զաքարեայի և Եղիսաբէթի որդի Ս. Յովաննու և Յովակիմի և Աննայի գուստը Մարիամի ծնունդները որոնք եղան միջնորդութեամբ Ս. Հոգւոյն:

Կը կարծուի թէ Ս. Կոյսի Ծննդեան տօնակատարութիւնը ուշ ժամանակի, միջին դարերուն սկիզբ առած է մեր եկեղեցւոյ մէջ, վասնզի շարականները գրուած են միջնադարուն ապրող Հայրապետներու միջոցաւ, մեծաւ մասամբ գրչի արդիւնքն ըլլալով եռամեծար Վարդան վարդապետի:

Օ Ր Հ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

1) Երգեցեք որդիք Սիոնի երգ նոր.

Սիոնի որդուց կը յորդորէ նոր երգ երգել, որովհետեւ ոչ ոք նախածնողքի ծնունդէն ի վեր առանց մեղքի չէր եկած աշխարհ, ոչ ոք սրբութեամբ և շնորհօք լի չէր ծնած: Նա պիտի լինէր փրկչին և արարչին Հօրմէն զրկուածին ու յաւիտեանականին, անժամանակին ծնունդ տուողը: Միածին որդւոյն յայտնութեամբ, անկեալ մարդկութեան փրկութիւնը երաշխաւորուեցաւ, ուստի ցնծալից ուրախութեամբ, նոր երգ պարտինք երգել, լուսոյ մայրը մեզ տըւողին, օրհնաբանել: Հաւատացեալներ Աստուծոյ փառաբանութիւն մատուցած են երգով երբեմն ալ երաժշտական գործիքներու ընկերակցութեամբ:

Ծնծացեք որդիք մարդկան այսօր ծննդեամբ սրբուհւոյ կուսին.

Բ. տունն ալ նոյնիմաստ է, կ'ըսէ – Երնծացեք որդիք մարդկան, ոչ միայն Սիոնի որդիներ, այլ նաև բոլոր Հաւատացեալները պարտինք երգաձայնել, որովհետեւ իր ժամանակին, Ս. Կոյսը առանց սերման իր արգանդին մէջ կրեց անկրելին, անժամանակը, յաւիտենականը որը այսօր Դաւթի տունէն, Յեսսէի արմատէն բխեցաւ:

Այս պատճառաւ ալ Հայ ժողովուրդը, պատմական Հայաստանի մէջ ամէն տեղ, կառուցանեց յանուն Ս. Աստուածածնի, չքեղ եկեղեցիներ: Հայց. եկեղեցւոյ աւագ խորանին վրայ պէտք է միշտ զետեղուած ըլլայ Ս. Կոյս Աստուածածնի սրբանկարը, մանուկ Յիսուսը իր բազուկներուն մէջ:

1) Երգեցեք որդիք սիոնի երգ նոր ի ծննդեան մօր Տեառն, քանզի որ ծնաւ յամուլ արգանդէ, տուք օրհնութիւն տուողին մեզ ըզմայրն լուսոյ:

Ծնծացեք որդիք մարդկան այսօր ծննդեամբ սրբուհւոյ կուսին. քանզի որ տարաւ զանտանելին յարգանդի անսերմնապէս, այսօր ըրխեաց յարմատոյն յեսսեայ. տուք օրհնութիւն.

2) Որ զտուողն օրինաց հնոյն ծնաւ մարմնով պարգեւիչ Գորոյս կտակի.

Աննա ծանօթ էր ամլութեամբ, երբ ծնունդ տուաւ Մարիամի, աշխարհի ուրախութեան պատճառ Հանդիսացաւ որովհետեւ նա որ իբրեւ որդին Աստուծոյ, Մովսէսի ձեռամբ Հին օրէնքը կամ կտակը տուած էր, յայտնուեցաւ ի լրումն ժամանակի, մարմնով ծնաւ, պարգեւելու Համար նոր կտակը կամ Ս. Հոգւոյն շնորհները: Հին կտակը Մովսէսի միջնորդութեամբ Հին Իսրայէլի ժողովուրդին տրուած էր միայն, իսկ Քրիստոսէ տրուեցաւ բարի լուրը, կամ փրկութեան աւետարանը, աշխարհի բոլոր ազգերուն. ուրեմն Համայնական կամ Համաշխարհական ուրախութիւն պէտք է ըլլայ, նոր օրէնք կամ շնորհաց տուողին մօր ծնունդին առթիւ: Փառաբանութիւն վերառաքել լուսոյ մայրը աշխարհին պարգեւած ըլլալուն Համար: Շարականագիրը կրցած է սեղմ տողերու մէջ խտացնել աստուածաբանական ամբողջ դրութիւն մը: Արդարեւ երբեմն արագ արագ երգուած, Հայց. եկեղեցւոյ շարականներուն մէջ կայ մեր եկեղեցւոյ աստուածաբանութիւնն ու ուղղափառ դաւանութիւնը:

Խնդա մայր Բանին Ի Հօրէ Ծնեալ.

Ուրախացիր Աստուծոյ խօսքին մայր, այն որ արեւէն իսկ առաջ էր և կը ծնի Հօրմէն, այսինքն այն որ ժամանակէն կամ յաւիտեանէն առաջ էր: Առաւօտեան աստղը կամ արուսեակը արեւէն առաջ ծագած է, ըստ 109-րդ Սաղմոսին որ կ'ըսէ. – “Քու սուրբերուդ վայելչութեան մէջ՝ քեզի ես ծնունդ տուի արգանդէն, արուսեակէն ալ առաջ”: Երկնային Լոյս ծագեցուցիր մարդկութեան և ամբողջ աշխորհին. արդարեւ անճառելի խնդութեան պատճառ և աղբիւր ես տիրամայր, վասնզի երբ ամբողջ աշխարհ մեղքերու թանձրամած խաւարին մէջ էր, դուն ճշմարիտ լոյսի Հօրմէն, երկնային լոյսը ծագեցուցիր որը մարդկային մեղքերու մութը փարատեց. վասն որոյ բերկրեալդ, մեր աղաչանքները քեզմէ ծնեալ բանն Աստուծոյ ներկայացուր, որպէսզի մեզ մեր մեղքերէն ազատէ:

2) Ուրախութիւն աշխարհի ծնաւ զմարիամ ամուլն Աննա աւետեօք զուարթնոցն, որ զտուողն օրինաց Հնոյն ծընաւ մարմնով պարգեւիչ նորոյս կտակի. տուք օրհնութիւն տուողին մեզ զմայրն լուսոյ:

Խնդա մայր բանին Ի Հօրէ Ծնեալ նախ քան զարուսեակ. որ զլոյսն երկնային ծագեցեր մարդկան ըզլուծիչ մեղաց մթութեան. մազթեա բանին փրկել զմեզ Ի մեղաց մերոց:

3) Այսօր Լըցաւ Խոստումն Աստուծոյ

Մարգարէներուն տրուած խոստումը կատարելու ժամանակը լցաւ, հասաւ, որպէսզի բոլորն ալ օրհնուին ինչպէս խոստացուած էր իր զաւկին միջոցաւ որ իրմէ ծնաւ: Նախածնողքին պատճառաւ մեղքը աշխարհ մտաւ, մարդ մըն էր պատճառը. ի լրումն ժամանակաց մարդացեալ փրկչին ձեռամբ, նախաձօր սկզբնական մեղքը որով դատապարտուեցանք մահուան, վերացուեցաւ: Այս պատճառաւ ևս կը փառատրենք կանանց մէջէն ընտրեալն ու օրհնեալը մեզ պարգևողին: Ծառականագրին համար Ս. Կոյսին ծնունդը առիթ մըն է որպէսզի անդրադառնայ Քրիստոսի փրկագործութեան մեծ խորհուրդին: Մարգարէները Աստուծոյ ծածկեալ խորհուրդը նախատեսեցին միայն, բայց առաքեալները տեսան և ըսին մենք տեսանք, մեր ձեռքերը չօշափեցին զինքը և կը վկայենք Քրիստոսի Աստուածորդի ըլլալը:

Այսօր բուսաւ յԱՅՈՒՅԻՄ մորեցիս Մարիամ.

Կ'ականարկուի մորենի տունկին զոր Մովսէս տեսաւ կոյսին փոխարէն Սինայական բարձունքին վրայ: Աշխարհագիրներն կ'ըսեն թէ սա Քորեր լեռն է որուն մասին ելից Գրքի 19, 18-ին մէջ կը կարդանք. – “Եւ լեռն Սինայ ծխէր առհասարակ, քանզի իջեալ կայր Աստուած ի վերահորա հրով և ելանէր ծուխ նորա իբրեւ զծուխ հնոցի և զարհուրեցաւ ամենայն ժողովուրդն յոյժ”: Դարձեալ քորեր լեռան վրայ Աստուած փառաց երեցաւ, այս մասին կը կարդանք երկրորդումն օրինաց Ե. 2 “Տէր Աստուած մեր ուխտեաց ձեզ ուխտ ի քորեր: Ոչ եթէ, հարցն ձերոց ուխտեաց Տէր զուխտն այն, այլ ձեզ և զուք ամենեքին կենդանի էք այսօր”: Մորենին կը վառէր բայց չէր կիզուէր. նոյնպէս և սուրբ կոյսը Աստուածային հուրը իր մէջ կրելով, կուսութեամբ անկիզբի մնաց: Սինէական բարձունքին վրայ երեցած Աստուածային փառքը բոլորին ալ անմատչելի էր. նոյնպէս յայտնուած Աստուծոյ խօսքին մայրը, մարդկային մերձաւորութեան անմատչելի մնաց: Մեր մատենագիրներն ու շարականագրող հայրապետները Հին եւ Նոր կտակարաններու մասին խոր հմտութիւն ունին որը անշուշտ կը ըսի հաւատքի մաքուր ակունքներէ:

3) Այսօր լցաւ խոստումն Աստուծոյ առ նահապետսն ի զաւակէ նոցին օրհնել ամենայն ազանց. զի յարմատոյ նոցին բխեաց կոյսն սուրբ որ ծնաւ զբանն բարձող մեղաց նախաձօրն. փառս տացուք տուողին մեզ զօրհնեալն ի կանայս:

Այսօր բուսաւ յԱՅՈՒՅԻՄ մորենին Մարիամ յոր վառեցաւ հուրն Աստուածային. զոր ետես Մովսէս զօրինակ կուսին ի Սինայ լեռնովն անմատոյց. փառս տացուք տուողին մեզ զօրհնեալն ի կանայս:

4) Ամբողջ աշխարհի համար իմաստութեան աղբիւր բղխեցուց.

Սուրբ կոյսը իբրեւ զեղման կամ ասր կամ բուրդ Գեղէնի, ընդունեց Աստուծոյ որդին որպէս երկնային ցօղ որ և ծննդեամբ, յաւիտենական կեանքի անձրեւ եղաւ բոլորիս Համար. ուրեմն իրմով ամբողջ աշխարհին Համար Աստուածգիտութեան և Աստուածային իմաստութեան աղբիւրը Հոսեցուց: Ինչպէս Քրիստոս տնօրինական քարոզութիւնները կատարելու ատեն, ժողովուրդին բնութենէն առնուած պատկերաւից բացատրութիւններով Հասկնալի կ'ընծայէր քարոզութիւնը, այդպէս ալ այստեղ, շարականագիր Հայրապետը, ինքզինք Հասկնալի կ'ընծայէ, օգտագործելով պատկերաւից բացատրութիւն:

Հ Ա Ր Յ

5) Որ ի լրումն անճառ ծննդեան ըստ Եսայեայ

Եսայի մարգարէի յայտնատեսութեան կամ նախագուշակման Համաձայն, ծնանելով կուսէն, միածին, ամուլ Աննայէն մայր պարզեցիր մեզ: Կամեցար որ մարմնառութեանդ առթիւ, մայրդ ամլածին ըլլար որպէսզի Հրաշքը ամբողջական ըլլար առ այն թէ ինչպէս որ ամուլը կը ծնանի այնպէս ալ կոյսը կրնայ ծնունդ տալ:

6) Հոգիդ ցուցեր Մարիամու.

Կը վերաբերի Դանիէլ մարգարէի երազին ըստ որում նաբուգոնոսոր արքային ցոյց տրուեցաւ այն լեռը որմէ ժայռը փրցուեցաւ առանց մարդկային ձեռքերու: Մարիամի օրինակը նախապէս ցոյց տուաւ մարգարէին, իսկ ի լրումն ժամանակի, կատարուեցաւ ճշմարտութիւնը, Յովակիմէն և Աննայէն Ս. Կոյսը տալով, որմէ ալ վէմին ծնունդ տուող լեռը, Քրիստոս, կործանելու Համար սատանայի փորձութիւնն ու տիրապետութիւնը:

4) Այսօր զառինքն օրինականքն Յովակիմ և Աննա ետուն մեզ զզեղման ընդունիչ զցօղն երկնային, յորմէ Հոսեաց անձրեւն կենաց և բխեաց աշխարհի աղբիւրն իմաստից. փառս տացուք.

5) Որ ի լրումն անճառ ծննդեան ըստ Եսայեայ քո ի կուսէն, այսօր Հրաշիւք Հօր միածին յամուլ մօրէ զմայրն քո պարզեցեր. զքեզ բարբրանեմք.

6) Որ զօրինակ Մարիամու Հոգիդ ցուցեր մարգարէին. այսօր զաւակ Յովակիմայ ետուր զլեռն վիմածին. զքեզ բարբրանեմք.

7) Զուարճացիր Սիովնըդ հիմ.

Կը նշանակէ Հին Իսրայէլի ժողովուրդը որ մարգարէներուն Հանդիսարանը եղաւ կամ ժողովարանը որոնք զանազան օրինակներով նախագուշակեցին աստուածամօր Հանգամանքները: Իսկ նոր եկեղեցին, վերին Սիոնի դուստրը, կամ որդիներ արքայութեան, ուրախութեան շատ աւելի պատճառներ ունին, որովհետեւ պատահածը ոչ թէ մարգարէութիւն է սոսկ այլ Աստուծոյ ծածկեալ խորհուրդը կը բացայայտուի և Քրիստոս պիտի մարմնանայ յայտնութեամբ:

Մ Ե Մ Ա Յ Ո Ւ Ս Յ Է

8) Ծնող աջոյն Հօր միածին, որ առ ի քէն մարմնովն.

Մարմին առնելով քեզմէ, ամբարտաւան սատանային իշխանութիւնը կործանեց և մեզ կարօտեալներս կշտացուց և յազեցուց վարդապետութեան, աւետարանի ճշմարտութեան Հացով և Հաղորդութեամբ, իսկ մեծատուն կամ մեծամտեալ սատանան ունայն թողուց փրկութեան յոյսէն:

Մեր անկեալ բնութիւնն ալ բազմազան շնորհներով զարգարեց, ըստ Պօղոս առաքեալի, այլևս օրէնքին ներքեւ չըլլալով այլ շնորհաց. Աստուածային այս ողորմութիւնը ձրի տրուեցաւ երկինքէն իջած Քրիստոսի միջոցաւ, Ս. Կոյս Աստուածածնէն ծնանելով և մարմնանալով: Վասնզի “զնոց զնեցաք”, Քրիստոսի արեամբ փրկուեցանք մահուէն, քանի որ մեղքին խայթոցը մահ է:

7) Զուարճացիր Սիովնըդ Հին Հանդիսարան տեսանողացն, որ բազմազոյն օրինակօք գուշակեցեր զծնող բանին Տեսն Աստուծոյ. բարձր արարէք:

Ուրախացիր եկեղեցի դուստր վերին Սիովնի. քանզի ծնաւ ի յԱննայէ մաքուր ծնող քոյն փեսայի. բարձր արարէք զնա:

8) Աղախին և մայր կենաց, աջոյն ծնող Հօր միածին. որ առ ի քէն մարմնովն ընկէջ զամբարտաւանըն յաթոռոյ. երանեն ազգ և ազինք. – այսօր զծնեալն ի յԱննայէ:

Որ բարձրացոյց զանկեալ բնութիւնս ի քէն ծննդեամբ որդին յերկինս. զկարօտեալսն ելից Հացիւ և զմեծատունն ելոյծ ունայն. երանեն ազգ և ազինք, այսօր զծնեալն ի յԱննայէ:

Ո Ղ Ո Ր Մ Ե Ա

9) Որ ցողեցեր ի մեզ յամպոյ օրինաց որդիդ.

Այսինքն, միաժին որդի, օրինաց ամպէն, այլ բացատրութեամբ Հրեայ կամ Իսրայէլի ժողովուրդէն կոյս Մարիամը օրհնութեան ցօղի նման ցողեցիր, որմէ մարմնով ծնար և նովին մարմնով Աղամային, սկզբնական մեղքը ջնջեցիր: Շարականագիրը ապահովարար ի մտի ունի Սաղմոսի Հետեեալ մասը Ողորմեայէն. – “Յողեա զիս մշտկաւ և սուրբ եղէց. լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց”:

Այսօր ամուլ ծնողաց Ըորին Ետուր զմայր բանին.

Ամուլ ծնողքէն՝ Յովակիմէն և Աննայէն բանն Աստուծոյ ծնանելու մայրը տուիր, մաքրելով անոր սիրտը ոչ թէ մեղքերէ որոնք չունէր, սրբուած ըլլալով սուրբ Հոգիէն այլ, սրբարարութեամբ որով Ս. Կոյսը կը պատրաստուի Քրիստոսի ծնունդ տալ, ինչպէս և կ'ըսէ արդէն թէ մաքրեցեր զսիրտ և զարգանդ մօր քո փառակցին: Շարականագիր Հեղինակը Հոս ևս ապահովարար ի մտի ունի դարձեալ Սաղմոսին Հետեեալ խօսքերը. – “Սիրտ սուրբ Հաստատեա յիս Աստուած և Հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում:

Տ Է Ր Յ Ե Ր Կ Ն Ի Ց

10) Այսօր վերինն Սիովն գոչեմ զերզս սրովբէիցն.

Այսօր Ս. Կոյսի ծննդեան օրը, վերին Սիոնի, այսինքն Հրեշտակներու դասերը և մարդիկ Համայնգամայն բարձրաձայն կ'եղանակեն Հրեշտակներու երեքսրբեան երգը. – “Սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր զօրութեանց, լի են երկինք և երկիր փառօք քո”: Նաև ամենասուրբ երրորդութիւնը կը փառաբանեն, այսպիսի Հրաշալի գաւակ պարգեւելուն Համար ամբողջ աշխարհին:

9) Որ ցողեցեր ի մեզ յամպոյ օրինաց որդիդ այսօր զկոյսն Մարիամ, յորմէ ծնար մարմնով և բարձեր նովաւ զմեզս նախաստեղծին Աղամայ. մաղթանօք սորա Տէր, ողորմեա:

Որ մաքրեցեր Հոգիդ սուրբ զսիրտ և զարգանդ մօր քո փառակցին. այսօր յամուլ ծնողաց նորին Ետուր զմայր բանին զօրհնիչն Եւայի, մաղթանօք սորին Տէր, ողորմեա:

10) Այսօր վերինն Սիովն գոչէ զերզս սրովբէիցն, զերեքսրբեանն ասելով յաւուր ծննդեան սրբուհոյն:

Տ Է Ր Թ Ե Ր Կ Ն Ի Ժ

11) Ծառ կենաց տնկեալ յադին սուրբ կոյս.

Ով կենաց ծառ սուրբ կոյս, եղեմական դրախտի կենաց ծառին օրինակով, որ որդին Աստուած իբրեւ ծաղիկ ի Հօրէ ծնանելով, արգանդիդ մէջ յղանալով, մարմնով բխեցիր իր ժամանակին իբրեւ պտուղ ծնանելով, մարդկութեան մատուցանեցիր որոնք զայն ճաշակելով անմահութեան ուղեւորներ եղան: Դրախտին մէջ նախածնողքը ծառին պտուղը ուտելով պատժուեցան մահուամբ. իսկ Քրիստոս իր մարմինը իբրեւ Համեղաճաշակ պտուղ կ'ընծայէ, որուն ճաշակմամբ, մահուընէ կը փրկուինք:

Ամպ թեթև յերկրային ցանկութեանց Սուրբ կոյս.

Երկրաւոր ցանկութիւններէն մաքրուած և թեթևցած ամպ, արդարութեան տունկը բուսցնելու պատճառ ըլլալով, Աստուածային պատուիրաններուն բոցի և Հուրի մաքրութեամբ օրհնութիւն անձրևեցիր որով, ազատեցանք մեղսաթաթաւ վիճակէն: Ինչպէս յայտնի է չարականագիր Հեղինակը միշտ կը դիմէ բնութեան առնուած պատկերներու և բանաստեղծարար առաւել ևս զեղեցկացնելու մատուցող Հոգեւոր երգը թէ իմաստով և թէ Հաղորդականութեամբ:

Հ Ա Մ Բ Ա Ր Ձ Ի

12) Նոր Սիովն ծնեալ մանկունք.

Դո՛ւք, Սիոնի որդիք մկրտութեան սուրբ աւազանէն ծնեալներ, օրհնեցէք երկնաւոր Հայրը, վասնզի ձեզ շնորհազարդած է սուրբ Հոգւով, սուրբ կոյսի ծննդեան առթիւ բարեբանեցէք զԱստուած:

11) Ծառ կենաց տնկեալ յադին սուրբ կոյս, որ զՀայրածինն բղխեցեր զծաղիկ և ետուր ի ժամու զորդին պտուղ մարդկան. զորոյ զմարմինըն ճաշակեալ անմահացաք յուսով. վասն որոյ օրհնարանմք զքեզ յաւուր քո ծննդեան:

Ամպ թեթև յերկրային ցանկութեանց սուրբ կոյս. վառարան Աստուածային բոցոյն որ զցօղն Հայրաբուրիս անձրևեցեր ի բանական երկիր, որով բնութեանս բուսան արդարութեան սուրբ բոյսք. վասն որոյ զքեզ օրհնարանմք:

12) Նոր Սիովն ծնեալ մանկունք սուրբ աւազանան, շնորհազարդեալք Հոգւովն Աստուծոյ, օրհնեցէք զՀայրն երկնաւոր յաւուր ծննդեան սրբուհւոյ կուսին. յոր օրհնեցաք անիծից նախնւոյն:

Մաքրագարդեաց մարմնարան որդւոյն.

Ինչպէս ըսինք արդէն, ոչ թէ մաքրեց մեղքերէն այն որ մեղք չունէր, (անարատ կոյսը ընդունակ չէր մեղքի), այլ կ'ականարկէ բազմազան շնորհներու ընկալման պատրաստութեան և սրբութեան առաւելագոյն աճման:

Ս. Հոգւոյն առատաբուխ շնորհներէն լուսազարդեալներս, Բանն Աստուած ծնողի մօր ծննդեան օրուան առթիւ, որդւոյն փառակից Ս. Հոգին բարեբանեցէք, Հոգեւոր երգով: Ազգք Հեթանոսաց, երկու իմաստ կրնայ ունենալ, անոնք որոնք Քրիստոնէութեան լոյսը ընդունած չեն և անոնք մանաւանդ որոնք իրենց ընթացքով, մտածմամբ և գործերով Հեթանոսներու նման են: Ուստի Հրաւէր կայ այստեղ կամովին Հեթանոսացեալներուն, վերադառնալու Հոգեւոր վերանորոգման:

Արդարեւ բանաստեղծական շունչով Հոգեգրուած այս շարականները, ծնունդ են խոր Հաւատքի, երկիւղած Հայեցողութեան և անկասկած յոյսի, Հայրապետներու կողմէ որոնք անխորտակ յոյսը ունին յաւիտենական կեանքի և այդ կը ներշնչեն Հոգեւոր երգերով, երգողներուն և ունկնդիրներուն:

Զաւէճ Արքեպսկ. ԶԻՆՃԻՆԵԱՆ

Յառատաբուխ շնորհաց Հոգւոյն լուսազարդեալ ազգք Հեթանոսաց, յաւուր ծննդեան մօր բանին ծնողի, բարեբանեցէք Հոգեւոր երգով. որ մաքրագարդեաց զմարմնարան որդւոյն: